

Türk Dil Kurumu Yayınları

**VIII. ULUSLARARASI
TÜRK DİLİ KURULTAYI**

22-26 Mayıs 2017

II. CİLT

Ankara, 2021

KONYA AĞZINDA KAYBOLMAYA YÜZ TUTAN EVLERLE İLGİLİ EŞYA VE MEKÂN ADLARI

*Saim SAKAOĞLU**

Günümüzde Türk dili ile ilgili bir eğitim almayan insanımızın tamamına yakını ağız kavramı hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildir. Bilim insanlarının dilinde yer alan bu terim için onlar farklı anlamları olan kelimeleri kullanırken ağız terimini kastettiklerinin farkında bile değildir. Edirne lehçesi, Adana diyalekti, vb. terimler ağız terimiyle eş anlamlı olarak kullanılır. Batıdan aldığımız terimleri kullanmayı seçen insanımız, tıpkı nüfus yerine popülasyon, nesil/kuşak yerine jenerasyon derken ağız yerine de diyalek/diyalekt demekte bir sakınca görmez. Bunun sonucu olarak da zaman zaman anlaşmakta sıkıntılar yaşanılmaktadır.

Yukarıda yer verdiğimiz üç terimi, Türk Dil Kurumunun sanal sözlüğünden alarak anlamlandıralım:

ağız: (dil bilimi) Aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma dili.

lehçe: (dil bilimi) Bir dilin tarihsel, bölgesel, siyasal sebeplerden dolayı ses, yapı ve söz dizimi özellikleriyle ayrılan kolu, diyalekt (Arapça lehce)

diyalekt: (dil bilimi) Lehçe (Fransızca dialecte)

O halde bundan böyle bu terimleri kullanırken doğru kullanmalı, farklı anlam yüklenmiş olanın yerine öbürünü kullanmamalıyız. Ancak on yıllardan beri bilim dünyasında bu terimlere yüklenen farklı anlamların da olabileceği unutulmamalıdır.

Anadolu ağızlarının zenginliği, bu alanda çalışma yapanlarca bilinmektedir. Genellikle illerin adlarıyla anılan bu tür çalışmaların yanında, ülkemizde ve yurt dışında yapılan bazı çalışmalarda ise ilçe ve belde adları da öne çıkmaktadır. Bu ağız çalışmalarının tarihi neredeyse 150 yılı bulmaktadır. Deği-

* Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Konya-Türkiye (E), saimsakaoglu@hotmail.com,

şik amaçlarla ülkemize gelen Batılı araştırmacılar bu arada bazı bölge, il ve ilçelerimizin adlarını da, özellikle kelime dağarcıkları açısından ele almışlardır.

Türk Dil Kurumunun düzenlediği çeşitli bilimsel toplantılarda bu konu farklı açılardan ele alındığı gibi değişik toplantılarda da özellikle Anadolu ağızları değerlendirilmiştir. Biz de, on yıllardan beri Konya ağzı üzerinde çalışmaktayız. Bildiri ve makalelerimizin yanında bu yazılarımızdan oluşan *Konya Ağzı Üzerine Araştırmalar* (2012) adlı bir de kitabımız vardır.

Ağız konusunda yapılan çalışmaların başında, Prof. Dr. Leyla Karahan'ın başarılı bir ağız sınıflaması niteliği taşıyan eseri gelmektedir: *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması* (1996).

Bu arada, önemi açısından hatırlamak zorunda olduğumuz ünlü bir eserimiz vardır: Evliya Çelebi, *Seyahatname*. Gezginimiz dolaştığı yerlerin ağzından derlediği bazı kelimeleri de eserine almıştır. Konya ağzından alınan kelimelerden bazıları şunlardır: *mışmış*: Kayısı veya zerdali; *âlû*: Erik; *emrûd*: Armut; *dürbali*:? Bu kelimelerden ilk ikisi hiç bilinmemekte, üçüncüsü dar bölgelerde görülmekte, sonuncusunun ise ne anlama geldiği bile bilinmemektedir. Ancak, kiraz ve birer türevleri ile üzüm (sarması) ve bâdem (kırması) bilinmektedir (Karaman-Dağlı 3. Kitap 2006: 20).

Dünkü Konya'da sivil mimari genelde kerpiç yapıya dayandırılırdı. Ancak bu mesken ve iş yerlerinin temelleri genelde yöreden elde edilen taşlarla örülürdü. Bunun sonucu olarak bu meskenlerin yapımında kullanılan kelimeler de bölgeye has olurdu. Kerpicin küçüğüne *kuzu*, büyüğüne *ana* denilmesinden de öte bir duvarın eskiyen/çürtüyen kerpiç kısımlarının yenilenmesine de *karagöz geçirme* adı verilirdi. Konya'daki ilk betonarme apartmanın yapının tarihini en fazla 70 yıl ötesine götürebiliriz. Yeni ve tamamı batıdan alınan toplu meskenlere verilen adlar *apartman*, *site*, *rezidans* elbette ki kendi terimlerini yani eşya adlarını da beraberinde getirecekti. *Etajer* ve *konsol* kelimelerini ilk defa işittiğimde nasıl birer ev eşyası olduğunu hayal bile edememiştim. Bu arada eski evlerimizin bölümlerinin adları da yine bizden olmakla birlikte yeni kelimelerden oluşuyordu. *yüklük* dediğimiz duvar içlerinden yararlanılan alanlar artık *gömme dolap* olup çıkıvermişti. Kendi kelimelerimiz bile zamanla şekil değişikliğine uğruyordu. *aşana* (= aşhane) kendiliğinden *matbah*'tan bozularak *mutfak* oluvermişti. Hasılı, bizim evler yapı olarak yenilenirken, bu yenilenmenin şeklini bir benzetmeyle *sefertası* diye adlandıran insanımızı da ancak kutlayabilirdik. Bir inat uğruna yapılan bir binamızın kat sayısı, Konya'mızın trafikteki numarasına uygun olarak 42'dir.

Son yıllarda ülkemizde yeni bir konut yapı biçimi uygulanmaktadır: *kentsel dönüşüm*. Bazı yaşlı, eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş evlerden oluşan mahalleler, semtler, sokaklar yerle bir edilmektedir. Bu tür yıkımlarla birlikte o

evlere can veren nice kelime de unutulup gitmektedir. Doğup büyüdüğüm evi de içine alan 400 kadar geleneksel mimarinin, yani hiç biri birine benzemeyen evler topluluğunun ortak tarafı olan kelimeleri artık kullanılmaz olmuştur.

İlk apartman hayatına geçildiği günlerde, daha önce ayrı ayrı sokak kapılarından evlerine giren insanımız artık ortak bir kapıdan girer olmuştur. Bu yeni mekanlarda kullanılan kelimeler de yenilenmişti, en azından kuşaklar arasındaki farklılık uzun süre bir tür iki dilliliğe kadar uzanmıştı. Apartman kapılarından girildikten sonra, genelde sizi karanlık olmasa bile loş bir ortam karşılıyordu. Oysa kerpiçten yapılmış, toprak damlı evinizin sokak kapısından içeriye girince bazen bir *hayat*'a, bazen bir bahçeye giryordunuz. Bunun sonucu olarak kullanılan kelimelerde de değişiklikler görülüyordu. O eski evlerin sokak kapılarına bir zilin bağlanması çok sonralara rastlar. Önceleri ise kapılarımız, bazıları birer emek ürünü olan *tokmak*larla süslenirdi. Artık onlar da yok, kalanlarını da birileri söküp götürmüştür! Acaba bu eski evler için kullanılıp da günümüzde kullanımdan düşen kelimeler nelerdir, onları nasıl sınıflandırabiliriz? Biz bu kelimeleri ortak özelliklerine göre bazı başlıklar altında toplamayı uygun bulduk. Aşağıdaki liste araştırmacılara hem bir kolaylık sağlayacak, hem kelimelerimizi bir yığın olmaktan kurtaracaktır. Burada, belirlediğimiz 30 kadar kelime dokuz başlık altında ele alınacaktır. Bu bölümlerde kelimelerin ait olduğu mekanlar göz önüne alınmıştır. Ayrıca bazı kelimelerimizi öneminden dolayı biraz etraflıca tanıtmaya çalışacağımızı da hatırlatmak isteriz.

a. Evin dışıyla ilgili olan: *çıkartma*

çıkartma: Eski evlerimizin önemli bir bölümünün oda, mabeyn, tahtaboş gibi bölümleri ana kapıdan girişten belli bir metre uzakta bulunurdu. Genellikle sokağa bağlı olan bölümler bahçe, ahır ve özel konumuyla har(i)çiyeler olurdu. Belli yükseklikteki kerpiç duvarlar sayesinde evin iç bölümleri görülmez, aile mahremiyeti korunurdu. Evin dışı bazılarında görülen özel bir yapıya sahipti. Daha gösterişli olması için sokağa bakan iki katlı evlerde bir tür dışarıyı seyretme bölümü bulunurdu. Bunlar, daha çok günümüzde salon diye adlandırdığımız daha genişçe olan bölümün evin dışına taşmış alanlarıdır. Yani buralar evin kendi alanının kamuya ait olan bölümünde meydana getirilen birer çıkıntı idi. Bu çıkıntılara, özelliğinden dolayı *çıkartma* adı verilir. Bu tür çıkartmalı evler, yer tanımlamasında da kolaylık sağlardı. Çünkü bu tür çıkarması olan evlerin sayısı pek azdı. Yaşadığım mahalledeki çıkartmaların sayısı beşi bile bulmazdı. Sokaktan geçenlerin başlarını veya sırtlarındaki eşyalarının çarpmamaları için oldukça yüksek yapıları. Bu çıkartmaların, en az, biri daha genişçe olmak üzere üç penceresi bulunurdu. Ancak, buralar, eskilerin kafes adını verdikleri özel bir yapıyla dışarıdan görülmesi engel-

lenecek şekilde düzenlenirdi. Kelimemizin daha sonraki dönemlerde *cumba* olarak adlandırılması bizim mahallerimizi etkilememiştir. Halk arasında çıkma şekli de vardır.

Günümüzde yapılan evlerde çıkartma bölümünün olması söz konusu değildir. Olanlar da yıkılıp yerlerine apartmanlar dikilmektedir. 2000 yılında çekip bir kitabına aldığım, ayrıca kitabımın arka kapağının desenini oluşturmuş çıkartma, kısa bir süre sonra yükü çok yüksek olan bir kamyon kasasının çarpması ile yerle bir olunca sahibi yeniden yaptırmak yerine orayı düz duvar olarak onarıverdi. Şimdi ise o evin bulunduğu alan kentsel dönüşüme uğradığı (!) için yerinde 12 katlı bir blok yükselmektedir (Sakaoğlu 2000: 184).

b. Evin kapısının sokağa bakan yönüyle ilgili olanlar: *şapşak, tokmak*.

şapşak: Elektriğin geniş alanlara yayılması sokak ile ev arasında bir bağın kurulmasını sağlamıştı. Sokak kapılarının genelde sağ üst köşelerine yerleştirilen ve zil adı verilen bir alet, kapıdaki kişinin gelişini haber verirdi. Ya önceleri?

Kapılarda, bizim oralarda *şapşak* adını verdiğimiz ve kapının orta yerlerine çakılan halkalar bulunurdu. Bunlara elinizle vurduğunuz zaman kapının tahtasının çarpmasından kaynaklanan ve sanki şap şap gibi algılanan bir ses çıkardı. Bu sebeple adına *şapşak* denilmiştir.

tokmak: Belirli şekilleri olan madenî dökümlerdir. Genellikle el biçiminde olurdu. Gelenler onu avuçlar, kapıya doğru götürüp getirerek sesler çıkartırdı. Böylece kapının ötesindeki alanlarda bulunanlar birilerinin geldiğini anlardı. Bu tür tokmaklar üzerinde sanat tarihçileri çok durmuşlar, makaleler kaleme almışlardır. Bazı illerimizde ise bu tür tokmaklar üç aded olup çıkarıldıkları seslere göre gelenlerin kimler olduğu anlaşılırdı.

c. Evin açık alanıyla ilgili olanlar: *avgaz, çarış havuzu, daşlık, kol demiri*

avgaz: Sokak kapınızın önünde akmakta olan ırmak sularının bahçenize ulaştırılması için hayatın altında geçirilen su kanalının adıdır. *Künk* adı verilen birimler birleştirilerek yerin altında âdeta bir tünel oluştururdu. Daha önceki dönemlerde *avgaz* ancak bir bölümü altta olur, daha sonra üstü açık olarak devam ederdi. Bazıları, *avgazın* ağzına çer çöpün girmesini önlemek amacıyla parmaklık eklerlerdi.

çarış havuzu: Tulumbadan çekilen suların bağ ve bahçeyi sulama amacıyla biriktirildiği havuzlardır. Ancak, buralar, aynı zamanda ev sahiplerinin veya komşularının kendi bağlarında ürettikleri veya kira bağlarından elde ettikleri üzümün çiğnenip şirasının elde edilmesi için kullanılan havuzlardır.

daşlık: Bazı evlerde hayatın içeriye girmeye uygun olan kapı önüne taşların döşenmesi ile oluşan alanlardır. Yaz aylarında serin serin oturmak uygun yerlerdi. Daha sonra bazı evlerde aynı alan betona çevrilerek temizlenmesi ve döşenmesi kolay hale getirilmiştir. Evin oturup yatmaya uygun olan yerlerinin dış kısımlarında da, aynı adı taşıyan daha küçük mekanlar da bulunurdu ki buralarda el yıkanır, abdest alınır ve atık sular özel bir yolla lağım yerine geçen yerlere ulaştırılırdı.

hayat: Avlu. Burada; tulumba, havuz, etrafında çiçek saksıları, vb. bulunur. Odalara, mutfığa, varsa ahır ve samanlığa ve bahçeye buradan geçilir. Bir tür ön bahçe gibidir. Her evin hayatının büyüklüğü farklıdır. Buralar, asıl bahçe veya bağla bir kapı ile ayrılırlar.

kol demiri: Sokak kapısından içeri girildikten sonra, özellikle geceleri güvenlik amacıyla kapının arkasına monte edilen, ters köşelerle bağlantısı olan kalınca demir çubuktur. Ucu kanca gibi olan bu demir, kapının arkasındaki özel yuvasına yerleştirilince ana kapının açılması imkânsız hale gelirdi.

ç. Evin arkasındaki bağ ve bahçe ile ilgili olanlar: *avar*, *meris*, *puşta*.

avar: Evlerin arka bahçelerinde sebze ekmek, bostan yetiştirmek için ayrılan bölümdür. Ekilenlerin türüne göre aralarında duvarcıklar oluşturulur.

meris: Genelde aralarında duvar bulunmayan iki komşu bahçesini ayıran, fazla yüksek olmayan, bir tür güdük duvardır. Bunlar hem duvar yerine geçer, hem de bahçelere su salınması döneminde suların karışmasını engellerdi. Ayrıca her iki bahçede işaret edilmesi gereken yerler için bir tür tanım kolaylığı sağlardı.

puşta: Özellikle üzüm çubuğu, bazen de salatalık ve kabak tohumu ekmek için bahçe veya bağın belli aralıklarla yarılp sulamak ve alan kazanmak için oluşturulan bölmelerdir. Derinlikleri bazen bir metreye kadar yaklaşır. Böylece her iki yamaca da gerekli ekimler yapılırdı. Böyle yapılmasının asıl sebebi, alanın daha kolay sulanabilmesi ve uzun süre kalabilecek olan suların bir tür depo edilmesidir.

d. Değişik tabak çeşitleri: *lengeri*, *nalbeki*, *sahan*.

lengeri: Bakırdan yapılmış, ağzı yok denecek kadar geniş ve yayvan tabak türüdür. Daha çok pekmez kaynatılma dönemlerinde konu komşuya köpük dağıtmak için kullanılırdı.

nalbeki: Küçük madeni tabak, tabakçık. Kahvaltı sinilerinde her birinin içine ayrı bir yiyecek (pekmez, küflü peynir, zeytin, vb.) konulurdu.

sahan: Bakırdan yapılmış tabaktır. Evlerde değişik boyları bulunurdu. Kullanılması için önceden veya zamanı gelince kalaylanmazsa yemekler çalınır (zehir etkisi gösterirdi.)

e. Çeşitli mutfak gereçleri: *çevirgeç*, *dibek*, *esranı/esiran*, *haranı*, *senit*, *üzlük*.

çevirgeç: Yufka pişirilirken kullanılan alet olup; bazı yerlerde *bişirgeç* de denilir.

dibek: Taştan veya ağaçtan/kütükten oyulmuş, havanın çeşitli büyüklükteki şekilleri. İçinde çeşitli nesnelere kırılır ve ezilirdi. Sokaklarda ise da büyükleri bulunur, burada daha çok buğday ve benzeri tahıllar ezilirdi.

esranı/esiran: İyi sıyırın, hamur kesmeye ve tekneyi sıyırmaya mahsus uzun kulplu ve geniş ağızlı demir alettir. Bazı yerlerde *kazıyacak alet* de denilir.

haranı: Büyük tencere, kazan. Daha çok toplu yemeklerin hazırlanması sırasında kullanılırdı.

senit: Altında tahtadan yapılmış ayakları bulunan, üzerinde hamur açılan, gerektiğinde et kıyılan dikdörtgen biçiminde bir tür sinidir.

üzlük: Topraktan yapılmış, çömleği andıran küçük su kabıdır.

f. Hayat/avluda kullanılan aletler: *helke*, *süzek*, *tokuç*.

helke: Kova anlamındadır. Bazı illerimizde ise *helki* diye söylenir. Daha çok su taşımak için kullanılır. Evdeki küçük ve büyükbaş hayvanların su ihtiyacının gidermek için önlerine su doldurulmuş helkeler konulurdu.

süzek: *Süzge* demektir. Önceleri sadece bahçe, hayat, kapı önü gibi yerleri sulamak için kullanılırdı. Günümüzde demlenen çay için de kullanılan minklerine de bu ad verilmektedir.

tokuç: Yıkanan çamaşırların üzerinde kalan suların atılması için kullanılan tahtadan yapılmış alettir. Dikdörtgen bir gövdenin ucunda tutulması için bir sapı bulunurdu. Sert bir zemine konulan çamaşırlar *tokuç* aracılığıyla bir güzel dövülürdü.

g. Kapalı alanlardaki mekanlar: *ağzıaçık*, *har(i)ciye*, *mabeyn*, *tahtaboş*, *yüklük*.

ağzıaçık: Bu mekan evin değişik alanlarında görülür. Mutfak ve varsa izbe, hatta evin öbür kapalı alanlarında da bulunan, gömme dolap yapısını andıran, ancak biraz farklı bir işleve sahip olan raflar topluluğudur. Aslında kapalı olmamakla birlikte hanımla bez veya tül cinsinden örtülerle tozlanmaya karşı tedbir alırlardı. Konulacak kabacak dizilir, ön tarafa düşmemesi için konulan kalınca çıtalarla güvence altına alınırdu.

har(i)ciye: Genelde evlerin sokak kapısına en yakın olan bir alana, ayrı bir kapıdan girilecek şekilde kondurulan özel odalardır. Erkek misafirleri, yatıya kalacak olan misafirler burada ağırlanırdı. Evin delikanlıları da arkadaşlarını (barana) buraya alırdı. Kelimenin aslında hariç bölümü zaten odanın anlamını kuvvetlendirmektedir.

mabeyn: Arapça'da, ara anlamına gelmektedir. Eski Konya evlerinde oda sayısı fazla olmazdı. Mutfak, abdesthane gibi birimler ise evin dışında, özellikle bahçede olur veya hayata açılırdı. Sınırlı bir alana yapılan evler karşılıklı iki oda ile aralarındaki bir boşluktan oluşurdu. 40-50 yıl öncesinde şehirde baş gösteren ev sıkıntısını gidermek için yapılan bu tür evlerin yanında, artık inek, camız, koyun, vb. hayvanların beslenmediği ahır ve samanlıklar böyle bir yapıya büründürülürmüşü. Bu tür evlerin tanıtımında, 'Bi çit oda bi mabiyyin' ifadesi kullanılırdı. Aslında daha çok odası olan evlerin tanımlanmasında ise 'Bi çit oda, tahtaboş, harciye' türü ifadelerde de yer alırdı.

tahtaboş: *Tahte-pûş*. Farsça olan kelimenin anlamı, *dam üzerinde çamaşır sermeğe yarayan döşemeli yer* (*Temel Türkçe Sözlük* 4, İstanbul 1991, 1291) dir. Ancak kelime günümüzde çamaşır serilen yerden daha çok bir tür kapalı alan olarak anlamlandırılmaktadır. Evin, gerektiğinde eşyaların konulduğu, bazen yatak odası olarak kullanıldığı yeri gibidir. Asıl önemlisi, tahtadan ve altının boş olmasıdır. Yani zemin de tahtaboş olmamaktadır. Burada iki nokta dikkatimizi çekmektedir. Farsça *tahte* ve Arapça *taht* (alt) kelimelerinin kucaklaşması ve Farsça *pûş*'un da anlamı yeterince bilinmediği için boş olarak algılanması sonunda tahtaboş ortaya çıkmaktadır. *tahtaboş* kelimesine destek olması açısından bu bilgiyi de ekleyebiliriz.

tahtakale: Taht-ı kal'a. Kale altı, kalenin bulunduğu yerin alt tarafı. İki Arapça kelimeden, Farsça kurala göre yapılmış bir tamlamadır.

Kelime, günümüzde, Çanakkale'deki *tahta at*'ta olduğu gibi, tahtadan yapılmış kale gibi algılanmaktadır. (Sakaoğlu 2012: 108)

yüklük: Odalarda çok amaçlı olarak kullanılan, bir tür oldukça büyük gömme dolap gibi kullanılırdı. Hemen her odanın bir yüklüğü olurdu. Bu bir yandan yıkanmak için kullanılan bir mekan, öbür yandan ise özellikle geceleri yere serilip yatılan döşeklerin, üste örtülen yorganların konulduğu bir yerdi. Bunların konulduğu alanın ötesindeki geniş bir alanda ise burayı ısıtacak bir soba, su ısıtılacak güğüm vb. kablur, havlu, sabun. vb. yunma gereçleri de bulunurdu. -lük ekiyle türetildiğine göre asıl amacın eşyaların konulması olduğu anlaşılacaktır.

ğ. Çeşitli eşyalar: *tavşan ayağı*.

tavşan ayağı: Sonbahar gelince odalarımızı sobalarla süslerdik. Her sobanın altında da bir altlık bulunurdu. Hatta bunun da özellikle sol tarafında bir gözü bulunurdu ve orada odunları tutuşturmak için çırallar ve kibrit bulunurdu. Bu altlık teneke türü bir maddeden yapılırdı. Sobanın yakılması, sonra kömürleşen odunları özel kürekle mangala alınması sırasında kirlenme söz konusu olurdu. İşte bu alanın temizlenmesi, *tavşan ayağı* adı verilen, gerçekten de avlanmış tavşanların ayaklarından oluşan parçacıklarla temizlenirdi.

SONUÇ

Konya'da bir zamanlar kullanılıp da büyük bir bölümü artık unutilan, bazıları ise ancak yaşı ilerlemiş insanımızın hafızasına emanet edilen Konya ağzı kelimeleri elbette pek çoktur. Biz, bazı örnekleri sunarak Konya ağzının hafızasını saklamak istedik. Bir de derlenip koruma altına alınan öyle kelimelerimiz vardır ki onların anlamları tarafımızdan bilinmemiş, derleme kayıtlarından yararlanma yoluna gidilmiştir. Tamamı Türkçe olan şu kelimeler tarafımızdan işitilmemiş, bir yerlerde okunmamıştır: *çalacak* (kibrit), *çiltak* (yalan), *susak* (maşrapa).

Bunun yanında, nice on yıllardır değişik amaçlarla derlenip kayıt altına alınan, değişik kurum ve kişilerin darmadağınk arşivlerinde güya korunan binlerce kelimelerimiz vardır. Bunların bir araya getirilmesi ve uzman kişilerce değerlendirilmesi gerekmektedir. Artık Konya ağzı da koruma altına alınmalıdır. Biz 30-35 yıldan beri bu konu ile de ilgileniyoruz ama bu iş bir kişinin değil, bir kurum tarafından desteklenen bir ekip aracılığıyla gerçekleştirilmelidir. Bizim bu yaştan sonra böyle bir ekibi oluşturacak manevi gücümün olmadığı bir gerçektir. Belediyeler, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, adları süslü ama işlevleri bilinmeyen dernek ve vakıflar ön ayak olmalıdır.

KAYNAKLAR

- KAHRAMAN, Seyit Ali - Yücel DAĞLI: *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, 3. Cilt, 1. Kitap, s. 32, İstanbul 2006, XXXVIII s. Yapı Kredi Yayınlarından: No. 2357/717.
- KARAHAN, Leyla: *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*: Ankara 1996, XIX+204 s.+28 harita. Türk Dil Kurumu Yayınlarından: No. 630.
- ÖZKAFA, Adnan: *Gonya Kitabı*: Konya 2010, 175 s. Memleket gazetesi yayınlarından No.5.
- SAKAOĞLU, Saim: *Çaybaşı Yazıları*: Konya 2000, 208 s. Meram Belediyesi Yayınları.
- SAKAOĞLU, Saim: *Konya Ağzı Üzerine Araştırmalar*: Konya 2012, 304 s. Kömen Yayınevi Yayınlarından: No. 84.
- TÜRK DİL KURUMU: *Türkçe Sözlük*: 11. Baskı Ankara 2011, XXXII+2763 s. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 549.